

ट्रमा सेवा सञ्चालन कार्यविधि, २०७७

प्रस्तावना: विभिन्न कारणले चोटपटकजन्य समस्या भएका घाइते व्यक्तिहरूको बाँचनपाउने अधिकारलाई मनन गरी उनीहरूको जीवन रक्षाका निमित्त तत्कालै आकस्मिक स्वास्थ्य उपचार लगायत विशेषज्ञ उपचार सेवा उपलब्ध गराउन बाञ्छनीय भएकोले जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७५ को दफा ४८ र सोही ऐनको दफा ६४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले यो कार्यविधि जारी गरेको छ ।

१. संक्षिप्तनाम र प्रारम्भ: (१) यस कार्यविधिको नाम “ट्रमा सेवा सञ्चालन कार्यविधि, २०७७” रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि स्वीकृत भएको मिति देखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:-

(१) “ट्रमा” भन्नाले बाह्य तत्वद्वारा जीवित तन्तुमा हुने चोटपटक वा घाउलाई सम्झनु पर्दछ।

(२) “पुनर्स्थापना केन्द्र” भन्नाले चोटपटकका विरामीको गुमेका कार्यक्षमतालाई अधिकतम रूपमा पुरानै अवस्थामा फर्काउने उद्देश्यले स्थापना भएको स्वास्थ्य संस्थालाई सम्झनु पर्दछ।

(३) “मन्त्रालय” भन्नाले नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयलाई सम्झनुपर्दछ।

३. ट्रमा सेवाको स्थापना, सञ्चालन र व्यवस्थापन: (१) ट्रमा सम्बन्धी बढी जोखिम हुने क्षेत्र छनौट गरी ट्रमा सेवा स्थापना, सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ ।

(२) ट्रमा सेवा स्थापना, विस्तार एवं सञ्चालन सरकारी, गैहसरकारी, निजी तथा सामुदायिक सबै किसिमका अस्पतालमा गर्न सकिनेछ ।

(३) संघीयस्तरमा राष्ट्रिय ट्रमा सेन्टर हुनेछ र हरेक प्रदेशमा एउटा ट्रमा सेन्टर प्रदेश तहका अस्पताल अन्तर्गत रहने गरि बढी दुर्घटना हुने क्षेत्रको नजिक स्थापना गरिनेछ । प्रादेशिक ट्रमा सेन्टर लागत साझेदारीमा संचालन गरिनेछ । जनशक्तिको व्यवस्था प्रदेश तहबाट र उपकरण र पूर्वाधारको व्यवस्था संघीय सरकारबाट हुनेछ

Handwritten signature and date: 2077/02/19

Handwritten signature and number: 9

(४) ग्रामीण ट्रमा सेवा प्रणाली सुदृढीकरणका लागि राष्ट्रिय ट्रमा सेन्टर र प्रादेशिक ट्रमा सेन्टरबाट टेलिमेडीसिन प्रणालीको माध्यमबाट सेवा दिन सकिनेछ ।

(५) उपदफा (१) बमोजिम जोखिम हुने क्षेत्रमा रहेका अस्पतालहरूको स्तरोन्नती गरी तत्कालै ट्रमा सेवा युनिट/उपचार केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ ।

(६) मुख्य राजमार्गहरूको बढी दुर्घटना हुने स्थानलाई म्यापिङ/नक्सांकन गर्दा भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालय समन्वय गर्ने र त्यसैलाई आधार मानी पायक पर्ने स्थानमा रहेको स्वास्थ्य संस्थाहरूमा ट्रमा उपचारको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

(७) हरेक ट्रमा उपचार गर्ने स्थानहरूमा आकस्मिक उपचारको लागि छुट्टै ट्रमा बेड' छुट्याई घाइतेको उपचारको विशेष व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

(८) ट्रमा सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गर्न राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, विश्वविद्यालय वा प्रतिष्ठानहरू र राष्ट्रिय ट्रमा सेन्टरको समन्वयमा सबै प्रदेशमा प्रदेश स्वास्थ्य तालिम केन्द्र मार्फत तालिम संचालन गर्ने र क्रमशः त्यसलाई प्रदेश मातहत नै सञ्चालन गर्दै लैजानु पर्नेछ ।

(९) केन्द्रीयस्तर र सातवटै प्रदेशमा ट्रमा उपचार पछि पुनर्स्थापना केन्द्र स्थापना गर्ने साथै ती केन्द्रहरूलाई सीप विकास केन्द्रको रूपमा समेत क्रमशः विस्तार गर्दै लैजानु पर्नेछ ।

४. स्वास्थ्य संस्थाहरूको वर्गीकरण: (१) न्यूनतम सेवा मापदण्डका आधारमा ट्रमा सेवा प्रदान गर्ने अस्पतालहरूको भौतिक पूर्वाधार, जनशक्ति, उपकरण समेतका आधारमा अनुसूचीमा उल्लेख भए बमोजिम वर्गीकरण हुनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा(१) मा उल्लेख भए बमोजिमका स्वास्थ्य संस्थामा चौबीसै घण्टा ट्रमा सेवा उपलब्ध हुनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको अस्पतालमा ट्रमा सेवा सञ्चालन एवम् विस्तारका लागि आवश्यक जनशक्ति, उपकरण अनिवार्य रूपमा व्यवस्थापन भएको हुनु पर्नेछ ।

(४) ट्रमा सेवा सञ्चालित स्वास्थ्य संस्थामा अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम लागू भएको हुनु पर्नेछ ।

१०/०८/२०७२

२

५. उपचार व्यवस्थापन: (१) चोटपटक लागि घाइते भएका वा आकस्मिक सेवा चाहिने विरामीहरूको उपचार निःशुल्क वा सहूलियतपूर्ण रूपमा गर्नुपर्नेछ ।

(२) रकमको अभावमा कुनै पनि विरामीलाई उपचारबाट बञ्चित गर्न पाइने छैन ।

(३) कुनै घाइते वा विरामीलाई थप उपचारका लागि अन्यत्र प्रेषण गर्नु पर्ने भएमा जुन अस्पतालमा उपचार सम्भव छ सो एकीन गरेपछि मात्र प्रेषण गर्नु पर्नेछ ।

(४) घाइते वा विरामीको ओसारपसार गर्न सम्भव भएसम्म एम्बुलेन्सको प्रयोग गर्नुपर्नेछ ।

६. अनुगमन तथा मूल्यांकन: (१) संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट स्वास्थ्य संस्था/अस्पतालको सेवालार्ई प्रभावकारी बनाउन, पृष्ठपोषण दिन, सेवा प्रदायकहरूलाई थप हौसला एवम् उत्साहित बनाउनका लागि नियमित अनुगमन गर्नु पर्नेछ ।

(२) अनुगमन पश्चात अनुगमनकर्ताले अनुगमन प्रतिवेदन अनिवार्य पेश गर्नुपर्नेछ र अनुगमनबाट देखा परेका सुधार गर्नुपर्ने कुराहरू सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्था/अस्पताललाई समेत पठाउनु पर्नेछ ।

(३) अनुगमनका क्रममा पाइएका स्वास्थ्य संस्थाहरू/अस्पतालका समस्या, चिकित्सक कर्मचारीहरूका पेशागत समस्याहरू, विरामीहरूको उपचारमा देखा परेका समस्याहरू यथासिघ्र समाधानका लागि सम्बन्धित निकायहरूमा पहल गर्नु पर्नेछ ।

७. अभिलेख तथा प्रतिवेदन: (१) सेवाको अभिलेख तथा प्रतिवेदन गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित सेवा प्रदायकको हुनेछ ।

(२) सेवाको अभिलेख तथा प्रतिवेदन अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणालीले तोकेको ढाचाँमा गर्नुपर्नेछ ।

(३) सेवाको अभिलेख तथा प्रतिवेदनका लागि राष्ट्रिय संजालमा जोडिने गरी ट्रमा रजिष्ट्रीको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

(४) सेवाको प्रतिवेदन तयार गरी मासिक रूपमा मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

८. कार्यविधिको व्याख्या: ट्रमा सेवा सञ्चालन प्रकृत्यामा कुनै बाधा, अड्चन तथा अन्य कुनै समस्या आइपरेमा त्यसको व्याख्या मन्त्रालयले गर्नेछ ।

Handwritten signature and date: 2076/12/19/2

Handwritten signature

३

९. खारेजी: यो कार्यविधि लागू भए पश्चात् “राजमार्गमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा ट्रमा युनिट स्थापना तथा ट्रमा उपचार सेवा विस्तार गर्ने कार्यविधि, २०७६ खारेज हुनेछ।

२०७६/०२/१२

C

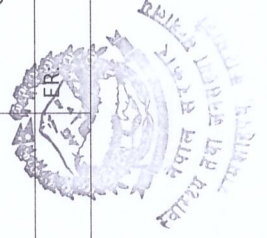

अनुसूची

(दफा ४ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

Proposed for levels of Trauma Care Centers as per Minimal Service Standard (MSS)

Trauma Level	Categories of Hospital	Human resource	Required Equipment in ER, OT and diagnostic for trauma management.	Number of Hospitals
Level-5 Trauma Care center	PHC and Primary Hospital	<ul style="list-style-type: none"> - Medical Officer - MDGP - Anesthetic Assistant - Nurse/ Paramedics trained in PTC, ETM, BLS, ACLS - Nurse trained in OT and Circulatory - X-ray Technician/ trained staff to cover round the clock. 	<p>ER:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ECG, - Defibrillator - Portable Ventilator - Passive Airway pressure machine - Cardiac Monitor - Cervical collar (hard/ soft) - Spinal back board <p>OT:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Radiolucent OT table with Orthopedic attachment including C-Arm. - General Anesthesia Machine with Cardiac Monitor <p>Diagnostic (X-Ray):</p> <ul style="list-style-type: none"> - General X-ray unit (minimum 125 KV and 300 MA X-ray) with tilting table and vertical bucky. - Complete CR system with CR cassette. 	Current Primary Hospitals- 63 + Proposed 251
Level-4	Secondary A	- General Medicine		26

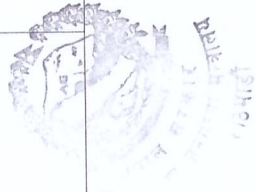
Handwritten signature and initials.

<p>Trauma Care center</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Pediatrician - Orthopedics - General surgeon - Anesthesiologist - Gynae/ Obs - MDGP - Medical officer trained in surgery - Dental Surgeon - Medical officer trained in Medico-legal services - Anesthetic Assistant - Nurse/ Paramedics trained in PTC, ETM, BLS, ACLS - Nurse trained in OT, Circulatory and ICU - X-ray Technician/ trained staff to cover round the clock. - Trained staffs to cover emergency surgeries round the clock 	<ul style="list-style-type: none"> - ECG, - Defibrillator - Portable Ventilator - Passive Airway pressure machine - Cardiac Monitor - Cervical collar (hard/ soft) - Spinal back board - Pelvic Binder <p>OT:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Radiolucent OT table with Orthopedic attachment including C-Arm. - General Anesthesia Machine with Cardiac Monitor - POP+ immobilization without Anesthesia - POP+ Cast under Anesthesia. - Spinal and Regional block Sets <p>Diagnostic (X-Ray):</p> <ul style="list-style-type: none"> - General X-ray unit (minimum 125 KV and 300 MA X-ray) with tilting table and vertical bucky. - Complete CR system with CR cassette 	
<p>Level-3 Trauma Care center</p>	<p>Secondary B</p>	<ul style="list-style-type: none"> - MD internal Medicine - Pediatrician - Orthopedics - General surgeon - Anesthesiologist - Gynae/ Obs - Dental surgeon/Maxillofacial Surgeon - Psychiatrist - MDGP - ENT surgeon - Pathologist 	<p>ER:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ECG, - Defibrillator - Portable Ventilator - Passive Airway pressure machine - Cardiac Monitor - Cervical collar (hard/ soft) - Spinal back board - Pelvic Binder - Separate well equipped Emergency OT 	<p>4</p>

 For: *[Handwritten signature]*
 Date: 12/12/2022

	<ul style="list-style-type: none"> - Radiologist, - Physiotherapist - MD forensic Medicine - Medical officer trained in surgery - Medical officer trained in Medico-legal and Mortuary services - Anesthetic Assistant - Nurse/ Paramedics trained in PTC, ETM, BLS, ACLS - Nurse trained in scrub, Circulatory and ICU - Nurses trained in Psychosocial counselling - X-ray Technician/ trained staff to cover round the clock. - Trained staffs to cover emergency surgeries round the clock 	<p>OT:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Emergency Surgery available round the clock. - All equipment and supplies for all types of orthopedics surgeries. - Radiolucent OT table with Orthopedic attachment including C-Arm. - General Anesthesia Machine with Cardiac Monitor - POP+ immobilization without Anesthesia - POP+ Cast under Anesthesia. - Spinal and Regional block Sets <p>Critical Care Units: ICU/ PICU</p> <p>Diagnostic (X-Ray):</p> <ul style="list-style-type: none"> - General X-ray unit (minimum 125 KV and 300 MA X-ray) with tilting table and vertical bucky. - Complete CR system with CR cassette - CT Scan 	
<p>Level-2 Trauma Care center</p>	<p>Tertiary/ Provincial Trauma center/ Medical colleges</p>	<p>ER:</p> <ul style="list-style-type: none"> - General Medicine - Pediatrician - Orthopedics - General surgeon - Anesthesiologist - Gynae/ Obs - Dental Surgeon - Maxillofacial Surgeon - MDGP - Emergency Physician - Critical Care Physician, - Vascular Orthopedics and Spine Surgeon - Neuro surgeon. - Medical officer trained in surgery <p>OT:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Radiolucent OT table with Orthopedic attachment including C-Arm. 	<p>Tertiary-9</p> <p>Provincial Trauma center-</p> <p>Academia-</p>

9

Handwritten signature and date: 20/07/2023

		<ul style="list-style-type: none"> - Medical officer trained in Medico-legal services - Anesthetic Assistant - Nurse/ Paramedics trained in PTC, ETM, BLS, ACLS - Nurse trained in OT, Circulatory and ICU - X-ray Technician/ trained staff to cover round the clock. - Trained staffs to cover emergency surgeries round the clock 	<ul style="list-style-type: none"> - General Anesthesia Machine with Cardiac Monitor - POP+ immobilization without Anesthesia - POP+ Cast under Anesthesia. - Spinal and Regional block Sets <p>Critical Care Units: ICU/ PICU/NICU</p> <p>Diagnostic (X-Ray):</p> <ul style="list-style-type: none"> - General X-ray unit (minimum 125 KV and 300 MA X-ray) with tilting table and vertical bucky. - Complete CR system with CR cassette - CT Scan/MRI
<p>Level 1 Trauma Care Center</p>	<p>National Trauma Center</p>	<p>राष्ट्रिय ट्रमा सेन्टरमा माथी तह-२ (Level-2) मा उल्लेख गरिएका सबै जनशक्तिर उपकरणका साथै निम्नलिखित थप व्यवस्था पनि हुनु पर्नेछ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trauma Treatment Protocols र Guidelines निर्माण गरी लागू गर्न मन्त्रालयको Technical Advisory को रूपमा काम गर्ने, - ट्रमा सम्बन्धी प्राज्ञिक कार्यक्रम (eg: Trauma Surgery Fellowship, Trauma Intensive Care Fellowship) संचालन गर्ने, - ट्रमा सम्बन्धी अनुसन्धान गर्ने, - ट्रमा रजिष्ट्री (Trauma Registry) को केन्द्रिय अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गर्ने र समयानुकूल अद्यावधिक गर्ने, - ट्रमा उपचार सम्बन्धि तालिम वर्षे भरी संचालन गर्ने, 	

Handwritten signature

